

Ta vara på vallgrödorna på grüngödsling och trädor!

Förra årets torka får konsekvenser i även år. Många vallinsådder gick ut 2018, och arealerna vall är ofta i minsta laget. Dessutom har nu många lager av grovfoder krympt till små eller obefintliga. Det finns därför alla skäl att skörda all vallgröda som växer i år till foder!

Att skörd tas på grüngödslingsgrödor och bevuxna trädor är ett bra utnyttjande av resurser. Det kan vara ett viktigt tillskott till behovet av grovfoder. Effekten mot ogräs blir lika bra som vid putsning, om skörden tas i rätt tid dvs när man annars hade behövt putsa ogräsen. Arbete och diesel för att putsa behövs inte. Kostnader samt utsläpp av koldioxid sparas därmed.

Även frövallarna är en tillgång till grovfoder. Halmen från gräsfröodling är ett särskilt värdefullt foder. Gräsfrövallarna bör putsas på hösten för att inte bli för långa inför vintern. Detta kan gärna göras med får eller mindre nötkreatur som betar.

Växtnäring ut och växtnäring tillbaka

Med bortförd grönmassa förs även kväve, fosfor, kalium, magnesium, svavel och mikronäringsämnen bort, samt mullbildande kol. Men en vallgröda, med fleråriga arter av gräs och klöver, har en stor del av sin totala växtmassa under jord. Det innebär att förlusten av växtnäring och kol blir förhållandevis mindre än motsvarande bortförsel av ettåriga grödor.

En vallskörd av klövergräsenilage på 3 000 kg torrsbstans för bort ca 82 kg kväve, 6 kg fosfor och 75 kg kalium. Detta kan lämpligen kompenseras med stallgödsel. Tillförsel av 30 ton flytgödsel från nöt (9 % torrsbstans) ger 86 kg kväve, 12 kg fosfor och 76 kg kalium.

Fodervärde

Ur fodervärdessynpunkt gäller det att ta fodret vid rätt tidpunkt med avseende på vilket djurslag som fodret är avsett till och vilka vallväxter som finns i vallen.

Efter förra årets erfarenheter kan man fundera på att skörda äldre trädor så tidigt som möjligt som reservfoder. Grüngödslingsträdor som skördas när man normalt putsar mot ogräs borde ge ganska hög kvalitet, ogräsen ska bort innan allt för mycket frön har mognat.

Gör upp om priset

Betalning för handel mellan gårdar är inte alltid enkelt. Gör upp i förväg hur betalning ska ske. Tänk på att alla transaktioner ska synas i era bokföringar och att momsens framgång.

Vilka kostnader man ska räkna med, och storleken på dem, kan man få vägledning av i bidragskalkyler. Länsstyrelsens bidragskalkyler för ekologiskt lantbruk 2019 finns på vår webbsida, www.lansstyrelsen.se/vastragotaland. Sök på **bidragskalkyler**.

Hitta köpare och säljare

Hur hittar djurbonden en spannmålsodlare som kan sälja vallgröda från grüngödsling, träda eller frövall? På **Fodertipset**, www.fodertipset.se finns både ekologiska och konventionella fodervaror, så kolla certifieringen. I den nya appen **Ekoförmedlingen** (App Store och Google Play) hittar och annonserar du ekologiska produkter.

Kom också med på fältvandringar och aktiviteter. Där kanske du träffar en kollega att handla med, både för en akut situation och ett långsiktigt samarbete.

Lina Morin, Elin Dalemar, Jan Hill

Inbjudan till aktiviteter

Välkommen på fältvandringar, studieresa och andra aktiviteter om ekologiskt lantbruk. Såväl nya som gamla eko-odlare och övriga intresserade är välkomna. Tag med familjen och grannen på fältvandringarna. Arrangör om inte annat anges är Länsstyrelsen i Västra Götalands län.

På fältvandringarna tittar vi på grödornas utveckling och ogräskonkurrens, pratar om gödsling, bördighet och mullhalt, precisionsodling, samt hur man kan förbättra för nyttodjuret och den biologiska mångfalden, med mera.

Information: Jan Hill, Lina Morin eller Yvonne Hajum.

Ekologisk odling i Östra Skaraborg

Vi träffas hos Magnus Bertilson, Asketorp Skövde, **tisdag 21 maj kl. 19.00**. På gården finns en demonstrationsodling med bottengrödor samt blomstrimor i åkerbönor. Vi fokuserar speciellt på bördighet och markstruktur.

Ekologisk odling på Varasläppen

Vi träffas hos Niclas Åsbacka, Long Jonsgården, Vara, **måndag 27 maj kl. 18.30**. På gården finns en demonstrationsodling med bottengrödor samt blomstrimor i åkerbönor. Vi fokuserar speciellt på bördighet och markstruktur samt biologisk mångfald och nyttodjur.

Ekologisk odling i Dalsland

Vi träffas hos Marianne Westman, Vena Säby, Mellerud, **måndag 10 juni kl. 18.30**. På gården odlas bland annat gräsfrö och klöverfrö. Grödorna gödglas med rötresten och till det använder man matarslangsystem. Vi kommer också att prata om olika åtgärder för att öka den biologiska mångfalden i slättlandskapet och gårdens biodling.

Ekologisk odling i Vadsbo

Vi träffas hos Fredrik Hallberg och Hans Agné, Mera Lera, Jonsboda Fägre, Töreboda, **onsdag 12 juni kl. 19.00**. På gården finns en demonstrationsodling med bottengrödor samt blomstrimor i åkerbönor. Vi fokuserar speciellt på bördighet och markstruktur.

Ekologisk odling i Bohuslän

Vi träffas hos Anna Wilhelmsdotter, Lögens gård Brastad, Lysekil, **torsdag 13 juni kl. 18.30**. På gården odlas bland annat Emmervete och den egna vårvetesorten "Lögen". Vi tittar också på gårdens kvarn där man mal mjöl från egen råvara.

Vall - etablering och utvintringsskador

Välkommen på fältvandring hos Christian Håkanson, Gunnarsberg 100, Frändefors, **onsdag 15 maj, kl. 17-20**. Vi pratar bl.a. om etableringsmetoder, egenskaper hos olika vallväxter och kollar på botanisk sammansättning. Vi fokuserar på erfarenhetsutbyte. Både ekologisk och konventionell odling tas upp.

Lantmännen som bjuder på information om vallfröblandningar och fika.

Anmäl dig senast den 12 maj på:

www.lansstyrelsen.se/vastragotaland , under *Kommande händelser*, klicka dig fram till den 15 maj.

Information: Lina Morin, 010-224 53 03, lina.morin@lansstyrelsen.se

Ekologisk biodling i Hjo

Studiebesök på Ringabergets Honung i Hjo torsdagen den **23 maj kl. 14-17**.

Under studiebesöket kommer Ebbe Lennartsson att berätta om sitt företag, hur omställningen till ekologisk biodling gick till och vinsten av att ha bin på ekologiska marker.

Anmäl dig senast den 14 maj på:

www.lansstyrelsen.se/vastragotaland , under *Kommande händelser*, klicka dig fram till den 23 maj.

Information: Karin Jarl, 010-224 56 51, karin.jarl@lansstyrelsen.se

Visning - Maskiner och redskap för rationell odling av ekologiska grönsaker på friland

Plats: Sötåsens Naturbruksskola, Töreboda

Tid: tisdag 4 juni kl. 9.30-15.00

Välkommen till en kostnadsfri demonstrationsdag för etablerade och blivande ekologiska grönsaksodlare. Visning i fält där vi demokör mindre maskiner och redskap för bäddberedning, plantering, sådd, ogräshantering, upptagare, samt visar tvätt, bevattningssystem och bra handredskap m.m.

Utställare: Semenco, Olssons Frö, Lindbloms Frö, Marpo System AB, Svea Redskap, Knalten, RJ Maskin samt visning av redskap som finns på Sötåsen.

Arrangör: Hushållningssällskapet Skaraborg och Väst. Fika och lunch finns till självkostnadspris.

Anmälan senast måndag den 27 maj till Kristine Ivarsson, Hushållningssällskapet Skaraborg 0511-248 46 eller

kristine.ivarsson@hushallningssallskapet.se

Studieresa - Ekologisk odling i Östergötland

Vi åker till mjölk- och växtodlingsgårdar i Östergötland den 2-3 juli. Här får ni tillfälle att ta del av de östgötska lantbrukarnas erfarenhet av betesdrift och bevattning, vallfröodling och ogräsbekämpning, klimatåtgärder (t ex HVO) m.m. Gårdarna varierar i inriktning och storlek, och flera använder sig av Cameleon sedan många år. Håll utkik på vår webbsida, där anmälan och ett mer detaljerat program finns inom kort.

www.lansstyrelsen.se/vastragotaland

Kolla under *Kommande händelser*.

Vill du ha EKO-bladet digitalt?

Länsstyrelsen kommer att övergå i största möjliga utsträckning till att skicka ut EKO-bladet via e-post. Därför ber vi att du meddelar oss din e-postadress. Om du får EKO-bladet digitalt får du några fördelar:

- Kommer snabbare hem till dig
- Klickbara länkar
- Tillgängligt i mobilen

Antingen mailar du till oss på:

ekobladet.vastragotaland@lansstyrelsen.se.

Eller så skickar du in denna sidan med ifylld baksida till oss.

Vill du inte ha EKO-bladet?

Meddela oss om du inte längre vill ha EKO-bladet.

Jan Hill, 010-224 52 40, 070-346 12 95 (även sms), jan.hill@lansstyrelsen.se ,

Nina Goos, 010-224 52 48, nina.goos@lansstyrelsen.se

----- Vik här! -----

Frankeras ej
Länsstyrelsen
betalar portot

Nina Goos

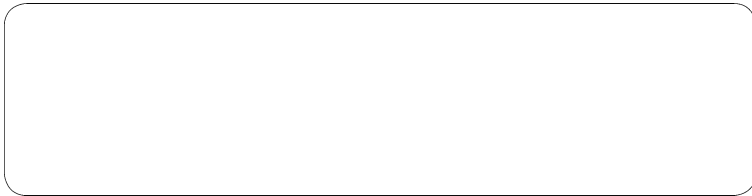
Länsstyrelsen Västra Götalands län

Svarspost

20005886

403 10 Göteborg

B

SVERIGE
PORTO BETALT
PORT PAYÉ

Var god texta

E-postadress: _____

Jag vill även få digitalt utskick av:

Landsbygdsbladet

Du har väl inte missat att Länsstyrelsen i Västra Götalands län finns på sociala medier

@[ekoivastragotaland](#)

@[landsbygdvastragotaland](#)

